

Jordi Dauder, la revolució pendent

14 reflexions de l'actor, que defensava «la lluita per la nostra república, del cinema o del que sigui»

L'actor Jordi Dauder va néixer el 5 de març del 1938 a Badalona i va morir el 16 de setembre del 2011 a Madrid. El recordem amb un recull de reflexions en primera persona. I veient el tràiler del documental pòstum Jordi Dauder, la revolució pendent (https://www.youtube.com/results?search_query=jordi+dauder+la+revoluci%C3%B3+pendent) , que en mostra la vessant més combativa.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=j8FGOR7s9I4>

1. Reivindico l'orgull de ser actor, d'estar al servei dels personatges, però també la dignitat de fer un acte cultural. Perquè nosaltres [els actors] tenim responsabilitats culturals. Això nostre és una feina que exigeix dues coses: la primera és fer-la de la millor manera possible i la segona, la consciència que és un compromís per lluitar contra tot allò que, d'una manera o d'una altra, posa en perill el coneixement. Ja sigui dient no a la guerra, no a la crisi que *ells* han provocat o no a les retallades dels pressupostos de cultura.

2. El meu pare era dramaturg, va estrenar una obra anticlerical al Paral·lel amb un cert èxit, però, com que el van ficar a la presó, la seva carrera va quedar tallada. Recordo que la meua desviació de la medicina cap a la interpretació i el teatre anava molt lligada a la sortida del meu pare de la presó i a les vetllades que fèiem a casa, amb actors que venien a escoltar les obres que havia escrit. Això em va impactar moltíssim. Aquesta atmosfera teatral clandestina em meravellava.

3. La Guerra Civil, d'alguna manera, encara està viva. Ho veiem gairebé quotidianament, sobretot per part de la dreta d'aquest país, que no aconsegueix acceptar que això s'ha acabat i que estem en democràcia. Encara hi ha una situació una mica de venjança. [...] La llei de la memòria històrica no serveix per a res, perquè no es vol enfrontar amb la dreta.

4. Estava buscat per la policia i vivia en la clandestinitat, per això era molt difícil que pogués fer d'actor. Havia d'esperar que la democràcia em permetés, com a mínim, poder aparèixer públicament.

5. Vaig treballar uns quants anys a la llibreria Leviatán. Era una feina que considerava interessant des del punt de vista cultural, no només perquè veníem llibres, sinó perquè fèiem debats i trobades, i això em va interessar moltíssim.

6. Escriure el llibre (<http://www.llibres.cat/narrativa-en-castella/46702-estupor-el.html>) em va permetre explicar una cosa que feia molts anys que volia plantejar. És la violència, la que permet canviar la societat? O és el canvi de mentalitat el que, a la llarga, la transformarà? Volia aconseguir aquest enfrontament entre un home d'acció, que arriba al terrorisme, i un intel·lectual, que confia en la formació i en la lectura per canviar la societat. Tots dos arriben a la derrota.

7. De totes les pel·lícules que he fet, no n'hi ha cap en què no m'interessés el personatge. És una cosa que em costa molt i que, si puc, no faré mai. No puc fer una cosa que és contrària al que jo penso. No em fa res fer un personatge reaccionari en una pel·lícula d'esquerres, el que no faré mai és el contrari.

8. La dedicatòria a Miquel Martí i Pol i a Lluís Llach no tenia res a veure amb el premi Gaudí d'Honor que em van donar, però el fet que no hi tingués res a veure per a mi no era un argument suficient. Són personatges ètics, que mai no han capitulat.

9. L'hauria de reprendre, la poesia, però vivim en una època no gaire lírica. La poesia m'interessa molt i el premi Martí i Pol em va permetre conèixer-lo. En Miquel estava molt fotut, ja quasi no podia parlar, i em va dir: "Tu escrius com jo". Quan fèiem els recitals, en Miquel m'aixecava el puny i jo aixecava el puny a en Miquel. Fins i tot tinc un llibret amb una dedicatòria que diu: "Jordi, cada vegada que penso en tu aixeco el puny. I la Montserrat [la dona de Martí i Pol] ve i em diu: 'Miquel, què fas tanta estona amb el puny aixecat?'" Era un home absolutament extraordinari.

10. Gaudeixo fent doblatge, però com a actor no m'agrada que em doblin. I si no m'agrada que em doblin a mi, per què doblo els altres? Doncs per peles, perquè és una feina. Però en principi prefereixo sempre la versió original.

11. *Nissaga de poder* és com si fos una tragèdia grega, és un amor impossible, un amor incestuós. En Mateu Montsolís no era dolent, però va tenir la mala sort d'enamorar-se de la seva germana. Amb l'Emma Vilarasau en vam parlar molt, i no volíem fer uns personatges dolents, volíem uns personatges humans, apassionats, enamorats, entre l'amor i l'odi. Les telesèries són treball molt dur, però em va semblar interessant perquè era el primer cop que hi havia un incest, una relació lèsbica, un avortament i una esnifada de cocaïna a TV3. Ja ens començàvem a normalitzar una miqueta.

12. No cal que em reconeguïn de cap manera. Potser com un home íntegre que es va mullar, que va lluitar... Com un lliutador i com un gran enamorat de la seva professió.

13. Tinc la sensació que és molt curta, la vida. Més que una sensació, és una constatació. Després d'haver participat al Maig francès, que va ser el que s'acosta més a una situació revolucionària, faltaria, com a mínim, que una vegada guanyéssim.

14. Aquest premi [Gaudí], a més d'un honor, és un estímul, un estímul per seguir lluitant per la nostra cultura, per la nostra identitat, pel nostre cinema. És un espai nostre, és realment la lluita per la nostra república, del cinema o del que sigui.

Citacions extretes del discurs pel premi Gaudí d'Honor

(<http://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programa/el-discurs-de-jordi-dauder-despres-de-rebre-el-gaudi-honorific/video/3691030/>) (2011) i del documental «Jordi Dauder, la revolució pendent».

Jordi Dauder (1938-2011)